

Qüestions socials

EN tractar de les qüestions socials hom es trova bon tros embolicat en matèria de lèxic. Els partits polítics dits d'esquerra s'adjudiquen uns noms més o menys escaients, gairebé sempre pintorescos. Tal partit radical—no n'al·ludim cap en particular, ben entés—després de fer essencial una certa forma de govern—la qual cosa a hores d'ara, és del tot negligible—té pretensions socialistes tot d'una, i tot seguit reivindicava un programa de classe mitjana, qui fa que a un hom se li arnin les potències.

Fixant-s'hi una mica, però, l'entrellat es fàcil de treure. Així ens trobem amb obrerisme, socialisme i bolxevisme, (llegeixi's també: espartacisme etc.) Socialisme i bolxevisme son eminentment polítics, mentre l'obrerisme propaga solament un millorament econòmic. Samuel Gampers ha dit que l'obrerisme nord-americà no es polític. En canvi, Lenin i Scheidemann van a la transformació de l'estat social, tendeixen a un mateix fi: la socialització de la riquesa en totes les seves formes.

Semblarien, doncs, coses properes, socialisme i bolxevisme. Podríem dir, fent servir un símil matemàtic, que son dues forces actuant en la mateixa recta. Però el socialisme vol obtenir la reforma com a seqüència d'haver esdevingut la doctrina coincident amb el voler popular, i el bolxevisme, desenganyat de les bones formes, estableix la dictadura per tal d'assolir el seu fi pretès. Veiem així com les dues forces actuen en sentit contrari: socialisme i bolxevisme s'allunyen llargament l'un de l'altre.

Sembla, també, que bolxevisme es oposat a autocràcia. Entre ells la distància es infinita: son els extrems d'una recta; però, matemàticament, tota recta es un circumferència, i els extrems es toquen. No ens caldrà rumiar gaire per albirar com els fets ho palesen. Idèntica actuació—la

bolxevista i l'autocràtica—respecte el socialisme: els tribunals imperials; i els soviets han jutjat causes semblants; si l'exèrcit roig de Trotsky atacava la Ucraïna socialista, von Eichorn li imposava Skoropadsky. Idèntica actuació respecte el nacionalisme, bolxevisme i autocràcia mostraren, a Brest Litowsk, una entenedidora amor a la llibertat dels pobles; i tot seguit la Rússia anàrquica atíava la revolució a totes les novelles nacions qui l'enronden i l'Alemanya imperial els imposava caps d'Estat mes o menys Hohenzollern.

Aquesta similitud de procediments s'ens es confirmada l'altre jorn, en llegir un article d'un diari de Madrid dels mes xovinistes. Aficionat al drinc de les armes, negant realitat al catalanisme amb una ràbia palesadora de com en sap la realitat, fa retret al nacionalisme català de no haver anorreat l'efervescència social amb la sola força de la seva existència: Els sindicalistes, o els dirigents qui actuen en bolxevistes, atribueixen també als nacionalistes de la Lliga—o els burgesos! —la causa del malestar proletari. Els uns haurien de fixar-se en com, per la cooperació nacionalista, pot el govern d'Espanya salvar, en ço qui a Catalunya toca, un dels moments més perillosos per què mai hagi passat. I els altres caldria que tinguessin en compte l'esplèndida actuació, amarada de catalanitat, d'aquesta escola de ciutadans qui es diu: «Centre de dependents del Comerç i de la Indústria».

Ni els obrers ni els patrons poden resoldre el problema social. Ells han de contribuir-hi cordialment, però, les normes endegadores, pertoca a un poder neutral i superior de dictar-les. Catalunya amb el seu secular seny democràtic, resoldria el problema. I els que feien inmundes campanyes per tal de llevar-li els mitjans d'acomplir la difícil tasca, son els mateixos qui titllen d'ineptes els nacionalistes! I aquells qui els nomenan burgesos egoïstes, deixen que s'escolli la riquesa pàtria!